

*Ob ine Zgornje Savinjske doline
in
sodelujo a Združenja borcev za vrednote NOB
Zgornje Savinjske doline, Celja, Kamnika,
Maribora in Zasavja*

VABIJO

na spominsko slovesnost ob

*71. obletnici legendarnega preboja
iz sovražnikovega obro a na Menini planini
in
75. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte.*

*Prireditev bo
v soboto, 2. julija 2016,
ob 11. uri na Menini planini*

*Slavnostni govornik bo
tovariš **Milan Gorjanc**,
lan Predsedstva ZZB NOB Slovenije*

Legendarni preboj na Menini!

Operativni štab VI. in XI. brigade, se je po operacijah na Dolenjskem, pred hudo zimo 1944/45 vrnil na svoj operativni prostor na Štajersko. Ob izdatni podpori XIV. SS divizije Galicien, so Rosenerjevi policijski polki silovito napadli enote IV. operativne cone že na Mozirski planini in Paškem Kozjaku, vendar jim je na rt spodletel. Na vsak način so se namreč hoteli znebiti mote ih partizanskih enot, da bi tako zavarovali koridor umikajo i Lorovi armadi, kvizlingom z Balkana, vojski NDH in civilnim beguncem, ki so predstavljali 400 000 glavo množico, od tega 250 000 oboroženih vojakov Vermachta.

Operativne enote so se premestile na Menino. Bile so izdane, kot sicer mnogokrat na poti z Dolenske. Enote sestavljene iz Operativnega štaba s VI. in XI. brigado, VDV bataljonom, terenskimi aktivisti in kurirji so se tisto zimo znašle v obupnih vremenskih razmerah pri 1,5 m snežni odeji in hudem mrazu na Menini planini.

Sovražna divizija jih je obkolila po Zadregi dolini, preko ravnice po Tuhinjski dolini ter tako preko Kope in Šmartnega tesno zaprla oboroženo. Poveljstvo so namestile v Motniku, težko artilerijo pa v Črničevici. Težke minomete so namestili v Savinjski dolini, oboroženo pa zavarovali z okopi in bunkerji. Zasede so okupirale po dominantnih vrhovih in zvonikih. Ognjeno povezavo so vzdrževali z oklepniki. Dva napada sta se jim izjalovila. Dalje ko je trajalo obleganje, bolj brezupen je bil položaj na Menini. Pomanjkanje hrane, municije, mraz, sneg in neuspeli na rti izhoda iz nezavidljivega položaja ter huda telesna izčrpanost, so borce močno psihično obremenjevali in jim zniževali raven samozaupanja. Več jih bojnih naporov ne bi več prenesli. Dva poskusa preboja sta se namreč ponesrečila.

Končno odločitev, da se umaknejo na vrhove Vivodnika, Medvedjaka in Menine planine ter poiskajo na napad sovražnih enot je uspel, saj so sovražnika uspeli zadrževati do tistega trenutka, ko je napad prenehal.

Oskrbeli so se s hrano ter se pripravili na končni poskus preboja, v smeri najmočnejših napadov, proti Tuhinjski dolini. V odločilnem trenutku so vsi, čeprav močno duševno

in telesno na eti, z nad loveško vztrajnostjo, junaštvom, tovarištvom, žrtvovanjem, zaupanjem eden v drugega in prepri ljivosti komandnega kadra, vendarle zmogli prelisi iti in premagati tako mo no sovražno enoto kot je bila XIV. SS divizija.

Sre no naklju je in trenutna no na nepozornost sovražnika jim je namre omogo ila, da se je skozi ozko vrzel v sovražnem obro u, brez boja in izgub iz njega uspešno izvilo okoli 450 bork in borcev, ki so se po krajšem po itku ponovno vklju ili v boje. Rešili so vse ranjence in jih predali v oskrbo okoliškemu prebivalstvu. V knjigi »Past na Menini Planini« je eden od komandantov Franc Sever – Franta dosledno opisal dogodke, brezizhodni položaj in psihi no stanje la nih, iz rpanih, slabo oboroženih in ranjenih borcev, ki se jih je na trenutke že polaš al obup in ob utek nemo i, saj jih je z nenehnim granatiranjem in silovitimi napadi zagrizenih SS-ovcev sovražnik pritiskal z vseh strani in grozil z uni enjem.

Preboj na Menini planini si iz vseh opisanih in dejansko doživetih dogodkov brez oporekanj zasluži naziv **legendarni preboj** iz sovražnikovega obro a na Menini, med 13. in 15. marcem 1945.

V trajen spomin na opisane dogodke, na padle borce in na velike žrtve preživelih **je naša dolžnost**, da se s primerno vsakoletno proslavo **poklonimo spominu** na ta legendarni preboj in na vse druge pomembne dogodke upora proti okupatorju na tem prostoru. Ti pomembni premiki upora na Štajerskem so prihod II. grupa odredov v letu 1942, ustanovitev IV. operativne cone v letu 1943, preboj 14. divizije na Štajersko in osvoboditev Zgornje Savinjske doline v letu 1944. Ti dogodki so odlo ilno vplivali na upor v NOB na prostorih bojev IV. operativne cone.

V programu sodelujejo:

Godba Zgornje Savinjske doline

Moški in Ženski pevski zbor KD Bo na

uenci Osnovne šole Gornji Grad

Recitator Tone Šepec

enota Slovenske vojske

Režiserka prireditve:

Mija Pilko

Rprogram bo povezovala:

Alenka Mozgan

Organizacijski odbor